

Besluit accreditatie (na herstel) hbo-bachelor Bouwmanagement en Vastgoed (c.q. Ruimtelijke Ontwikkeling) van Hogeschool Inholland

Datum	Beoordelingskaders
31 mei 2018	Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
Onderwerp	Artikel 5a. 12a. van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 2010, 293);
Accreditatiebesluit hbo-bachelor Bouwmanagement en Vastgoed Hogeschool Inholland (006518)	Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536).
Uw kenmerk	Bevindingen
180214HdD	De NVAO nam op 31 augustus 2016 een besluit tot het verlengen van de accreditatietermijn (zogenoemd herstelbesluit) met een periode van twee jaar derhalve tot en met 30 augustus 2018. De NVAO heeft een nieuwe accreditatieaanvraag ontvangen inclusief het rapport van het panel. De opleiding heeft aangetoond dat zij binnen de gestelde herstelperiode de nodige verbeteringen heeft doorgevoerd en het panel is thans van mening dat opleiding kan worden geaccrediteerd. De NVAO baseert derhalve haar besluit op dit rapport.
ons kenmerk	
NVAO/20181289/AH	
bijlagen	
7	

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van Hogeschool Inholland te Den Haag in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 25 april 2018 naar voren te brengen. Bij e-mail van 9 mei 2018 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de opleiding hbo-bachelor Bouwmanagement en Vastgoed ¹ (240 EC; variant: voltijd; locatie: Haarlem) van Hogeschool Inholland te Den Haag. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

De accreditatie gaat in op 31 augustus 2016 en is van kracht tot en met 30 augustus 2022.

Den Haag, 31 mei 2018

Namens het bestuur van de NVAO

Voor deze,

M.L.B. Kroes
Directeur Nederland

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ In het CROHO opgenomen onder de benaming Ruimtelijke Ontwikkeling na de sectorbrede planningsneutrale conversie Techniek

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Naam instelling

Hogeschool Inholland

Brin: 27PZ

Instellingstoets kwaliteitszorg

Geen ITK met vervaldatum

Naam opleiding

hbo-bachelor Bouwmanagement en Vastgoed (thans: Ruimtelijke Ontwikkeling)

240 EC

Opleidingscode Croho: 30038

Graad en graadtoevoeging

Bachelor of Science

Visitatiegroep

HBO Ruimtelijke ontwikkeling

Uiterste aanvraagdatum volgende accreditatieaanvraag

1 mei 2019

Variant opleiding

voltijd

Locatie opleiding

Haarlem

Bijlage 2: Visitatierapport d.d. 10 december 2014

Samenvatting van de bevindingen en overwegingen van het oorspronkelijke panel.

Het oordeel over de bacheloropleiding Bouwmanagement en Vastgoed is voldoende. Een onderbouwing van dit oordeel is opgenomen in deze samenvatting en in het beoordelingsrapport.

Onderwerp 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding is opgericht om te voldoen aan de vraag uit de beroepspraktijk naar mensen met organisatiegevoeligheid en kennis van bouwtechniek. Studenten die afstuderen kunnen terecht komen in functies als adviseur gebiedsontwikkeling, projectmanager, projectontwikkelaar, beheerder onroerend goed of als beleidsfunctionaris bouw- en woningtoezicht. De eindkwalificaties weerspiegelen het hbo-bachelorniveau en zijn opgesteld in samenwerking met de beroepspraktijk. Ze zijn relevant en weerspiegelen de focus van de opleiding, die *meer ligt op bouwmanagement en minder op vastgoed*. Het panel merkt daarbij op dat het verstandig is als de opleiding kritisch kijkt naar haar eigen naam in relatie tot de eindkwalificaties, en de vraag waartoe ze op wil leiden.

Het panel beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) als voldoende.

Onderwerp 2 Programma

Het programma bestaat uit 240 EC en is herleidbaar afgeleid van de eindkwalificaties. Door het programma lopen een aantal leerlijnen, waarin aandacht is voor kennis, vaardigheden, reflectie en het integraal toepassen van het geleerde in een praktijksituatie. De opleiding is opgebouwd in periodes, waarin steeds een eigen thema centraal staat. Een aandachtspunt in de opbouw is dat er relatief veel, kleine vakken zijn. De eerste helft is meer gericht op het opleiden van een bouw(plaats)manager, de tweede helft van het curriculum is meer gericht op het opleiden van een technisch projectmanager. In iedere periode staat een authentiek, aan de beroepspraktijk ontleende projectopdracht centraal. Flankerend hieraan krijgen studenten kennis- en vaardigheidsonderwijs. De kennis die aangeboden wordt is adequaat, al is er soms meer ruimte voor diepgang en voor meer vastgoedeconomische onderdelen. De beroepsvaardigheden die studenten krijgen aangeleerd zijn eveneens passend, en kunnen worden aangevuld met trainingen op het gebied van communicatie. De opleiding besteedt op een goede manier aandacht aan onderzoeksvaardigheden. Het vrijekeuzeaanbod voor studenten is een aandachtspunt. De opleiding maakt gebruik van verschillende werkvormen om studenten te activeren. De opleiding schenkt daarbij aandacht aan de studeerbaarheid. Dit doet ze onder andere in de studieloopbaanbegeleiding en door het geven van goede voorlichting, en daarnaast door bijvoorbeeld het jaarrooster vroeg bekend te maken en uitstelgedrag tegen te gaan.

Het panel beoordeelt de oriëntatie, inhoud, vormgeving, instroom, studeerbaarheid en de duur van het programma (de standaarden 2, 3, 4, 5, 6 en 7) als voldoende.

Onderwerp 3 Personeel

De opleiding beschikt over een goed personeelsbeleid dat verschillende speerpunten kent, waaronder teamvorming en aandacht voor vakmanschap, meesterschap en certificering. Er zijn scholingsafspraken, om te zorgen dat de docenten beschikken over de benodigde vakinhoudelijke en onderwijskundige expertise. Het vaste team beschikt over de kernexpertise die nodig is voor het curriculum. Voor specialistische onderwerpen en actuele ontwikkelingen worden gastdocenten ingezet, die afkomstig zijn van bedrijven uit de regio.

De verantwoordelijkheid ligt laag in de organisatie, docenten krijgen veel ruimte. Docenten dekken qua expertise het vakgebied af en hebben in voldoende mate kennis van de beroepspraktijk, didactische vaardigheden en kennis van onderzoek. Het team beschikt over een substantieel deel docenten op masterniveau. Uitbreiding met iemand op PhD-niveau zou een extra impuls zijn voor het team op het gebied van onderzoek. De opleiding heeft een voldoende aantal docenten om de opleiding te kunnen verzorgen. Vooral in het persoonlijke contact zijn er voordelen van de kleinschaligheid, en weten studenten en

docenten elkaar eenvoudig te vinden. De bereikbaarheid buiten de hogeschool, per mail, is problematischer. Hierbij speelt mee dat de opleiding een klein kernteam heeft, en veel externe docenten met een kleine aanstelling.

Het panel beoordeelt het personeelsbeleid (standaard 8) als goed en de kwaliteit en de kwantiteit van het personeel (standaarden 9 en 10) als voldoende.

Onderwerp 4 Voorzieningen

De opleiding beschikt over goede voorzieningen. De digitale voorzieningen, lokalen en bibliotheek zijn alle geschikt voor hun doel. De collectie in de bibliotheek is een zwak punt, maar deze wordt op termijn vervangen door een digitale collectie. De maquettekamer is voorzien van moderne apparatuur, zoals de 3D-printer. Een sterk punt is de projectruimte, die goed is uitgerust, en daarnaast een activerende werkomgeving biedt. Dit stimuleert het samenwerken van studenten en de interactie met docenten. De studieloopbaanbegeleiding richt zich op zowel loopbaanontwikkeling als op studievoortgang. De stagebegeleiding is een aandachtspunt. De begeleiding van het afstuderen is procesmatig goed, en kan inhoudelijk aangescherpt worden. De informatievoorziening naar studenten toe is over het algemeen geschikt.

Het panel beoordeelt de voorzieningen (standaard 11) als goed en de studiebegeleiding (standaard 12) als voldoende.

Onderwerp 5 Kwaliteitszorg

De opleiding beschikt over een deugdelijk kwaliteitszorgsysteem, waarbij relevante enquêtes en evaluaties betrokken worden. Er wordt op veel verschillende manieren informatie ingewonnen, al valt de respons soms tegen. Op basis van de verschillende evaluaties komt de opleiding tot relevante verbeteracties. De communicatie hierover met studenten kan verbeterd worden.

Studenten, docenten, alumni en werkveld worden allen betrokken bij de kwaliteitszorg. Van vrijwel alle betrokkenen wordt op meerdere manieren informatie verzameld, die gebruikt wordt om de kwaliteit van de opleiding te verbeteren. De opleidingscommissie zou haar bijdrage aan de kwaliteit van de opleiding kunnen versterken door meer op de onderwijsinhoud te adviseren en minder over randvoorwaarden.

Het panel beoordeelt de evaluatie resultaten, verbetermaatregelen en betrokkenheid bij kwaliteitszorg (standaarden 13, 14 en 15) als voldoende.

Onderwerp 6 Toetsing en gerealiseerd eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Er is duidelijk beleid, dat ervoor zorgt dat de toetscriteria zijn afgeleid van de eindkwalificaties en dat de toetsen aansluiten bij de gebruikte werkvormen. De toetsen zelf zijn valide en betrouwbaar. Een aandachtspunt is de feedback die studenten krijgen, die kan soms beter. De eindkwalificaties die de studenten laten zien in hun afstudeerwerk, zijn conform wat de beroepspraktijk vraagt van *beginnende beroepsbeoefenaren in het domein van Bouwmanagement en Vastgoed*. Een aandachtspunt voor de opleiding zit vooral in de vraagstellingen. Door deze helderder en concreter te krijgen, kan de kwaliteit verhoogd worden. De afstudeerwerken hebben een duidelijke structuur en zijn taalkundig relatief sterk. Alumni en werkveld zijn positief over de mate waarin de opleiding studenten in staat stelt aan de slag te gaan in het beroepenveld.

Het panel beoordeelt de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als voldoende.

Bijlage 3: Advies verificatiecommissie d.d. 8 maart 2016

Samenvatting

Het Dagelijks Bestuur van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie heeft besloten om het positieve oordeel van het NQA-panel over de opleiding hbo-bachelor Bouwmanagement en Vastgoed van Hogeschool Inholland te Haarlem niet over te nemen en een verificatiecommissie in te stellen. De verificatiecommissie heeft tot taak zich uit te spreken over de kwaliteit van de afstudeerbegeleiding en van de gerealiseerde eindkwalificaties. In dit advies doet de commissie verslag van haar bevindingen en conclusies.

De afstudeerbegeleiding maakt deel uit van standaard 12, studiebegeleiding en informatievoorziening, uit het accreditiekader voor bestaande opleidingen hoger onderwijs. De verificatiecommissie heeft geconstateerd dat het visitatiepanel de studiebegeleiding van de opleiding en de informatievoorziening naar studenten toe als voldoende beoordeelt. Daarentegen is de verificatiecommissie van oordeel dat de kwaliteit van de afstudeerbegeleiding over het algemeen te wensen overlaat. Een ruim aantal scripties had volgens de commissie niet in die vorm mogen aangeboden worden voor examinering.

De mate waarin de eindkwalificaties daadwerkelijk worden behaald op het einde van de opleiding maakt deel uit van standaard 16, toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties. De verificatiecommissie heeft geconstateerd dat het visitatiepanel de toetsing van de opleiding als voldoende beoordeelt. Daarentegen is de verificatiecommissie van oordeel dat de eindkwalificaties van de opleiding niet systematisch gerealiseerd worden. Volgens de commissie voldoen zes van de vijftien bestudeerde scripties niet aan de minimumkwaliteit die verwacht mag worden van een eindproduct op hbo-bachelorniveau en zijn vijf andere scripties weliswaar van voldoende kwaliteit maar halen ze niet het niveau dat uit het eindcijfer zou moeten blijken.

De commissie beoordeelt beide standaarden als onvoldoende en adviseert derhalve de NVAO om negatief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de hbo-bacheloropleiding Bouwmanagement en Vastgoed van de Hogeschool Inholland. De commissie wenst niettemin te benadrukken dat haar negatieve oordelen gericht zijn op de begeleiding en op eindwerken uit het recente verleden van de opleiding toen onderzoekscompetenties minder nadrukkelijk aanwezig waren in het programma en studenten en begeleiders die kennis en vaardigheden op korte tijd moesten verwerven c.q. bijbrengen. Inmiddels heeft de opleiding aanzienlijke verbeterlagen gemaakt. De commissie apprecieert die ontwikkelingen en is ervan overtuigd dat die nieuwe aanpak, in combinatie met een meer systematische aandacht voor onderzoekscompetenties doorheen het programma, de kwaliteit en de efficiëntie van de begeleiding zal verbeteren. Op die manier, zo verwacht de verificatiecommissie, zullen studenten voldoende beslagen ten ijs komen om op het einde van de opleiding hun afstudeerproces succesvol uit te voeren en af te ronden.

Bijlage 4: Visitatierapportage herbeoordeling d.d. 2 februari 2018

Samenvatting van de bevindingen en overwegingen van het panel voor de herbeoordeling.

Ter voorbereiding op het locatiebezoek ontving het auditpanel een beknopte 'stand van zaken notitie', waarin de opleiding BM&V beschreef hoe zij de afgelopen periode handen en voeten heeft gegeven aan de verbetermaatregelen uit het herstelplan. Bovendien bevatte de notitie een evaluatie van de opleiding over het hersteltraject en een beschrijving van de maatregelen en van de ontwikkellijn die zijn ingezet. Ter bewijsvoering bij de notitie heeft het auditpanel ook enkele onderliggende documenten ontvangen (bijvoorbeeld handleidingen, gespreksverslagen en modulewijzers). Daarnaast ontving het auditpanel voor het locatiebezoek - op basis van een door hem gemaakte selectie - tien van de zestien eindwerken die na het besluit tot herstelbeoordeling van de NVAO gereed zijn gekomen. Op 20 november 2017 vond het locatiebezoek plaats in Haarlem.

Op basis van de inhoud van en de consistentie tussen de documentatie, de eindwerken en de auditgesprekken komt het auditpanel tot een positief oordeel over de realisatie van het herstelplan. Hieronder treft u een samenvatting aan van de bevindingen van het auditpanel en tot slot een aantal suggesties/aandachtspunten voor de opleiding.

Resultaten

De begeleiding en de beoordeling van studenten in het afstudeerproces is sterk verbeterd, zo constateert het auditpanel. De begeleiders en beoordelaars van de opleiding hebben onder leiding van de afstudeercoördinator² en samen met ervaren onderzoekers binnen het domein Techniek, Ontwerpen en Informatica het afgelopen jaar met grote regelmaat (het eerste jaar zelfs maandelijks) gekalibreerd met als tweeledig doel onderlinge afstemming en professionalisering. Bovendien zijn externen (o.a. beoordelaars van een verwante opleiding) ingeschakeld om de kwaliteit van de beoordelingen via peer-review te borgen en voerden verschillende stakeholders (o.a. de examencommissie) interne reviews uit ten aanzien van de eindwerken die het afgelopen jaar gereedkwamen. De uitkomsten bevestigden bij de opleiding Bouwmanagement en Vastgoed (BMV) het beeld van de opgaande lijn qua normering en beoordeling. De opleiding BM&V acht het van belang regelmatig in- en extern te blijven kalibreren en wil daarnaast het aantal docenten dat participeert in onderzoek van het lectoraat verhogen. Hierdoor blijven de docenten hun onderzoeksvaardigheden door ontwikkelen. Het auditpanel is daar positief over.

In de vorm van een tabel heeft het panel in zijn rapportage een korte weergave gepresenteerd van de maatregelen die de opleiding BM&V heeft ingezet ter voorbereiding op en tijdens de afstudeerfase.

De afstudeercommissie bekijkt het afstudeervoorstel (go/no-go) op basis van een herzien formulier, waarin nu specifieke aandacht uitgaat naar de onderzoeksaanpak en de afbakening en de focus van het onderzoek. Onder meer het strenger beoordelen van het niveau en de haalbaarheid van het onderzoekstraject door de afstudeercommissie, borgt de kwaliteit van het verdere afstudeerproces. Het auditpanel stelt op basis van de eindwerken die het bekeek, vast dat de kwaliteit van de eindwerken en het afstudeerniveau zichtbaar verbeterd is. Alle studenten toonden volgens het auditpanel in hun eindwerk het niveau dat van een hbo-bachelorstudent verwacht mag worden.

Het afstudeerproces is beter inzichtelijk en beheersbaar. Zo hanteert de opleiding nu een beoordelingsformulier dat bijdraagt aan een transparante beoordelingssystematiek (o.a. ontvankelijkheidseisen, eisen plan van aanpak en eindbeoordeling met Rubrics). Onder meer de leden van de examencommissie waren bij de totstandkoming van het formulier betrokken. Het auditpanel kwam tijdens het bestuderen van de eindwerken tot nagenoeg

² De afstudeercoördinator die bij aanvang van de herstelperiode is ingesteld, houdt de regie op het begeleidings- en beoordelingsproces tijdens het afstuderen en verzorgt de deskundigheidsbevordering van de docenten

dezelfde bevindingen en oordelen als de beoordelaars van de opleiding BM&V. De verschillende maatregelen hebben volgens het auditpanel geleid tot een meer eenduidige begeleiding en beoordeling. Het oordeel over de kwaliteit van de eindwerken is bovendien navolgbaar.

Er heerst nu binnen de opleiding BM&V een open organisatiecultuur, zo merkt het auditpanel op tijdens de gesprekken. Het team is gegroeid in waar het voor staat en wat voor kwaliteit het van de studenten verwacht. De docenten zijn nu eigenaar van het afstudeerproces. Zij willen leidend zijn in het aantrekken van afstudeeropdrachten en de kennisontwikkeling binnen het onderwijs. Begeleiders en beoordelaars durven elkaar en andere stakeholders aan te spreken en staan open voor feedback. Zij zijn op de hoogte welke rol zij spelen en welke taken zij moeten uitvoeren tijdens het afstudeerproces.

De studenten die het auditpanel sprak, zijn goed op de hoogte van de veranderingen die de opleiding BM&V de afgelopen periode heeft doorgevoerd. Naast de resultaten die zij ervaren van de ingezette verbetermaatregelen, betreft de opleiding BM&V hen ook nadrukkelijk bij het meedenken over en het realiseren van die verbeteringen. De studievereniging en de opleidingscommissie dragen zichtbaar bij aan de kwaliteitsverbetering en -borging van de opleiding BM&V. Het opleidingsmanagement en de examencommissie geven tijdens het locatiebezoek aan dat het aantal klachten in het afstudeerproces sterk verminderd is.

Studenten begrijpen nu beter waarom ze een negatieve beoordeling krijgen. Daarnaast zijn studenten net als het auditpanel positief over de adequate voorbereiding op het afstuderen, het heldere afstudeerproces en de inrichting van de afstudeerkringen.

Aanbevelingen/suggesties

Het auditpanel geeft de opleiding BM&V nog enkele suggesties/aandachtspunten mee voor de toekomst en wel op het gebied van:

- de verwachtingen van het werkveld bij afstudeerprojecten,
- het hanteren van Rubrics bij de beoordelingssystematiek in de afstudeerfase, en
- het vinden van een juiste balans tussen praktijkgericht onderzoek en het beroepsproduct in het palet van eindwerken.

Als klein verbeterpunt raadt het auditpanel de opleiding BM&V tot slot nog aan om in de handleidingen (i) meer gebruik te maken van positieve formuleringen en (ii) studenten handreikingen te bieden bij de juiste vermelding en het consistente gebruik van (inter)nationale literatuur (o.a. eenduidige bronvermelding en originele bronnen). Ook kunnen docenten de studenten tijdens het onderzoek nog beter stimuleren om de onderzoekverantwoording niet alleen op het niveau van de deelvraag te beschrijven, maar zo nu en dan ook terug te kijken naar de hoofdvraag ofwel vanuit een meer holistische benadering.

Conclusie

Het auditpanel concludeert dat de opleiding BM&V de afgelopen periode op zorgvuldige wijze en met een forse en doeltreffende inspanning heeft gewerkt aan de realisatie van het herstelplan. De maatregelen die de opleiding heeft ingezet, zijn zinvol en hebben aantoonbaar geleid tot resultaat. Het auditpanel is ervan overtuigd dat de opleiding BM&V studenten nu op de juiste wijze begeleidt en eenduidig beoordeelt tijdens het afstuderen en dat het gerealiseerde eindniveau van alle studenten voldoet aan het hbo-bachelorniveau. Bovendien heeft het herstelproces niet alleen binnen de opleiding BM&V, maar ook binnen het domein Techniek, Ontwerpen en Informatica geleid tot een cultuurverandering binnen de docententeams.

Advies aan de NVAO

Het auditpanel komt dan ook bij de betreffende standaarden 'Studiebegeleiding' en 'Gerealiseerd eindniveau' tot het oordeel 'voldoende' en het adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding te accrediteren.

Bijlage 5: panelsamenstelling eerste beoordeling (rapport d.d. 10 december 2014)

- ir. I.F. van der Meer (voorzitter, domeindeskundige), Innovatie-adviseur, Kennispoort Regio Zwolle;
- prof.dr. P. van Gool FRICS (domeindeskundige), professor Real Estate Economics aan de Amsterdam BusinessSchool tevens Managing Director Real Estate SPF Beheer bv;
- ing. R.E.H. de Gier MRE (domeindeskundige), hoofd Instandhoudings Planning en Programmering IPP bij de Directie Vastgoed van de Rijksgebouwendienst;
- J. Geelen (studentlid), student Bouwmanagement & Vastgoed, Avans Hogeschool.

Het panel werd ondersteund door drs. J.G. Betkó, secretaris (gecertificeerd).

Bijlage 6: samenstelling verificatiecommissie (rapport d.d. 8 maart 2016)

De herbeoordeling van de standaarden 12 en 16 werd uitgevoerd door een verificatiecommissie met de volgende samenstelling:

- Martin Stijnenbosch, Lector Vastgoed Hanzehogeschool Groningen, voorzitter;
- Debby Goedknecht, docent-onderzoeker aan het Instituut voor de Gebouwde Omgeving van de Hogeschool Utrecht, lid; en
- Arno Kleisterlee, Vestigingsdirecteur Van Wijnen Bouw Haarlemmermeer, lid.

De commissie werd ondersteund door extern secretaris Mark Delmartino (gecertificeerd).

Bijlage 7: samenstelling panel t.b.v. herstelbeoordeling (rapport d.d. 2 februari 2018)

Het panel ten behoeve van de herstelbeoordeling was als volgt samengesteld:

- W.L.M. Blomen (voorzitter), directeur Hobeon en lead auditor;
- D. Goedknecht MSc, docent-onderzoeker aan het Instituut voor de Gebouwde Omgeving van de Hogeschool Utrecht (lid);
- ing. P. de Jong, docent Management in the Built Environment (MBE) aan de TU Delft.

Het panel werd ondersteund door mw. I.M. Gies Broesterhuizen BEc als secretaris (gecertificeerd).